

Istoria “Dosarului Mineradei”

In urma represiunii din iunie 1990 (Mineriada 13-15 1990) a rezultat un numar de 756 de raniti, peste 1000 de retinuti abuziv (intre 2 si 9 zile), 4 morti prin impuscare, 18 raniti prin impuscare recunoscuti oficial, in realitate fiind peste 100 de persoane care au decedat, majoritatea in urma loviturilor primite in cap si in alte parti vitale, lovituri primite de la mineri in 14-16 iunie.

In iunie 1990 au fost depuse plangeri penale individuale de catre persoane fizice, institutii, asociatii, reviste si ziare ale caror sedii au fost devastate de catre mineri, membri F.S.N. si membri U.M.0215, la indicatiile Presedintelui Ion Iliescu, a Primului Ministru Petre Roman, etc.

Liga Studentilor a strans primele 230 de declaratii ale martorilor la represiune si a conlucrat activ prin fratii Victor si George Roncea – dupa iesirea acestora de la Magurele - cu procurorul militar Mihai Popov obtinand eliberarea lui Marian Munteanu. Probele si declaratiile stranse au fost trimise – prin Ambasada Olandei - catre Amnesty International si au constituit baza actiunilor viitoare juridice.

De cazul mortilor prin impuscare s-a ocupat Procurorul Eugen Vasiliu, fara rezultate concrete. Pana la infiintarea Asociatiei Victimelor Mineriadelor din Romania in anul 1996 nu a existat un dosar privind represiunea din iunie 1990.

In data de 18.02.1997, ca urmare a plangerii penale colective depuse de Asociatia Victimelor Mineriadelor din Romania, s-a format “Dosarul Mineradei iunie 1990, nr. 5358/P/1997”.

S-a mai depus o pangere Penala impotriva “civililor” vinovati de represiunea din iunie 1990, dosar nr. 12375/P/1997

Initial dosarul a fost repartizat catre Sectia “Civila”, insa a fost declinat catre Sectia Militara din Parchetul General conform Codului de procedura Penala in vigoare la acea data, s-au comasat dosarele 5358/P/1997, 12375/P/1997 formand dosarul cu nr. 160/P/1997.

Toate dosarele individuale, atat ale persoanelor fizice cat si ale reprezentantilor ziarelor, asociatiilor, sediilor devastate au fost reunite in acest dosar (au fost adunate de la sectiile de politie, de la Parchetele de sector, Parchetul Municipiului Bucuresti, etc. unde zaceau in nelucrare).

De acest dosar, care a ajuns la Parchetul General, Sectia Militara, s-a ocupat Colonelul Magistrat Mihai Popov si echipa sa. Au fost audiate peste 800 de parti vatamate si s-au facut cercetari in Valea Jului, fiind audiate mai multe sute de mineri privind implicarea lor in represiunea din iunie 1990 (Mineriada 13-15 iunie 1990).

Cercetarile decurgeau cu succes, dar intreaga echipa a Colonelului Popov a primit ca sarcina cercetarea cazului "Tigareta II", "Dosarul Mineriadei" fiind abandonat.

In urma nenumaratelor solicitari facute de Asociatia Victimelor Mineriadelor din Romania, dosarul a fost repartizat unei noi echipe condusa de catre Generalul Dan Voinea si Procurorul Surdescu Gheorghe.

Spre surprinderea si nemulțumirea victimelor, in decembrie 1998, Procurorul Militar Surdescu Gheorghe a propus solutia de Neinceperea Urmaririi Penale (N.U.P.), in data de 16.09.1998, decizie supervizata si aprobata de catre Magistratul General Dan Voinea.

In urma solicitarii Asociatiei Victimelor Mineriadelor din Romania, a presiunilor si nenumaratelor demonstratii, solutia de Neinceperea Urmaririi Penale a fost infirmata si s-a redeschis doasrul in data de 14.10.1999. Dosarul 160/P/1997 a fost repartizat Generalului Dan Voinea si Colonelului Vasile Doana.

Generalul Dan Voinea a spart dosarul in 4 dosare si anume : dosarul 74/P/1998 ; 75/P/1998 ; 76/P/1998 ; 77/P/1998.

Dosarul Penal 74/P/1998 privind uciderile prin impuscarea ale victimelor : Lepadatu Mitrita, Mocanu Velicu Valentin, Dunca Gheorghe si Drumea Dragos.

Dosarul Penal 75/P/1998 privind faptele unor persoane cu responsabilitati de stat, ce se presupune ca au dispus sau acceptat ca la solutiunile de restabilire a ordinii publice sa participe, alaturi de organele abilitate si unele categorii ale populatiei civile (in special mineri), desi legea nu permitea asemenea cooperari.

Dosarul Penal 76/P/1998 privind verificarea legalitatii statelor de plata intocmite la nivelul exploatarilor miniere din bazinul carbonifer Valea Jiului pe perioada cat minerii s-au aflat in Capitala.

Dosarul Penal 77/P/1998 privind sesizarea Asociatiei Victimelor Mineriadelor 1990-1991 din Romania, din care rezulta ca numarul victimelor ucise este mult mai mare decat cel comunicat oficial, respectiv 60 – 100 in loc de 6.

De Dosarul **74/P/1998** s-a ocupat in principal Procurorul Colonel Vasile Doana. Acesta a fost instrumentat si trimis in instanta in data de 18.05.2000.

Au fost pusi sub acuzare pentru infractiune de instigare la savarsirea unei infractiunii de omor deosebit de grav , numitii : general in rezerva, Chitac Mihai, fost ministru de interne; general in rezerva, Andruta Gheorghe, fost adjunct al ministerului de interne; colonel in rezerva Catalin Traian, fost sef al Sectiei de Paza si Control Acces in sediul Ministerului de Interne; colonel in rezerva, Costea Dumitru, fost comandant al Batalionului de Jandarmi Ploiesti; colonel in rezerva, Constantin Vasile, fost ofiter

activ din cadrul Comandamentului Trupelor de Parasutisti; lt. col. Protopopescu Marian din cadrul U. M. 0209 Bucuresti; lt. col. Badiu Marian; mr. Patulea Cristinel si mr. Petcu Gabriel (toti trei din U.M. 0756 Ploiesti); precum si lt. Ferentz Marian din U.M. 0223 Bucuresti si plt. Maj. Axinteaiea Mircea-Romica din U.M. 0248 Bucuresti, care au ordonat si executat sa se traga cu armamentul din dotare si cu munitie de razboi asupra populatiei civile neanarmate. In mod intentionat Generalul Dan Voinea nu a trecut printre invinuiti si persoana lui Ion Iliescu.

In perioada 2000-2003, acest dosar s-a judecat la Inalta Curte de Casatie si Justitie, unde judecatorii au hotarat retrimiteria dosarului la Parchetul General Sectia Militara pentru suplimentarea probelor.

S-a demonstrat reaua credinta si lipsa de profesionalism a Procurorului Dan Voinea, aceeaasi persoana care in anul 1998 a dat Neinceperea Urmarii Penale.

Dosarul a zacet in nelucrare la Parchetul Militar desi Procurorul Levanovici Mircea avea sarcina de serviciu si primea salariu. Culmea - Colonelul Levanovici Mircea a propus Neinceperea Urmarii Penale iar Generalul Samoila Joarza a confirmat si supervizat solutia.

Solutia a fost infirmata si de acest dosar se ocupa Procurorul Colonel Virel Siseman impreuna cu Generalul Dan Voinea. Acesta din urma insa neavand dreptul sa instrumenteze acest dosar deoarece o mai facuse o data!

Prin Decizia Curtii Constitutionale nr. 610 din data de 20.06.2007, dosarele in care erau implicati civili si militari, in mod obligatoriu trebuiau sa treaca la Sectia Civila. Acest lucru fiind cuprins in Codul de Procedura Penal si in reglementarile Uniunii Europene.

Generalul Dan Voinea a refuzat sa predea dosarul Sectiei Civile, disjungand Dosarul 74/P/1998.

L-a pus sub acuzare pe Ion Iliescu in momentul in care nu mai avea calitatea sa faca acest lucru si a trimis in instanta la Inalta Curte de Casatie si Justitie, incalcand grav legile in vigoare, in beneficiul lui Ion Iliescu care ar fi putut specula cu usurinta viciile de procedura.

Dosarul cu Ion Iliescu a ajuns la Sectia Civila, unde, solutia de punere sub invinuire a fost infirmata de catre Prim Procurorul Iacob Marius si Procurorul General Laura Kovesi, conform legilor in vigoare.

Ion Iliescu dand prima declaratie (lucru pe care nu la facut timp de 18 ani, cu toate ca Generalul Dan Voinea sustinea ca i-a luat declaratie de invinuit).

Restul Dosarul 74/P/1998 a ajuns in instanta la Inalta Curte de Casatie si Justitie, unde s-a constatat ca Generalul Dan Voinea nu avea voie sa instrumenteze acest caz,

deoarece il mai instrumentase o data dosarul si conform deciziei 610 din 20.06.2007 dosarul trebuia trimis la Sectia Civila.

Asociatia Victimelor Mineriadelor din Romania a facut plangere penala impotriva Procurorului Dan Voinea, pentru nerespectarea deciziei de a trimite Dosarul la Sectia de urmarire penala si criminalistica din cadrul Parchetului de la Inalta Curte de Casatie si Justitie, si pentru tergiversarea solutionarii dosarului.

Dosarul **75/P/1998** provine din plangerea Penala depusa in 18.02.1997, din dosarul cu nr. 5358/P/1997 si dosarul 12375/P/1997, inclusiv din plangerile penale facute ulterior, sustinute de dovezi, lista vinovatilor ajungand la peste 120 de persoane.

Initial Dosarul a fost repartizat Sectiei Civile, catre Procurorul Alexandru Cinteza, care in acea perioada se ocupa de Dosarul Mineriei din septembrie 1991. Declaratiile minerilor anchetati pentru faptele savarsite in septembrie 1991 au declarat si despre prezenta lor in iunie 1990 la Bucuresti.

Trimis la Sectia Militara, Dosarul ajunge in sarcina Colonelului Militar Magistrat Mihai Popov.

Procurorul Militar Dan Voinea a refuzat sa dea curs hotarari 610/P/1997 la Sectia Civila. Asociatia Victimelor din Romania face nenumarate plangeri penale impotriva Procurorului Dan Voinea. Acesta din urma dand o hotarare de disjungere cu nr. 75/P/1998 din 19.12.2007 a doarului, prin care doar o parte din acest dosar a fost trimis la Sectia Civila.

Asociatia Victimelor Mineriadelor din Romania a facut plangere impotriva acestei solutii de disjungere cu nr. 75/P/1998 din 19.12.2007 adresata Procurorului Sef Colonel Magistrat Ion Vasilache. Acesta admite plangerea formulata si pe cale de consecinta dispune desfiintarea rezolutiei de disjungere a acestei sectii, trimitand intregul material de urmarire penala administrata in dosarul acestei sectii nr. 75/P/1998, de urmare la Sectia de urmarire penala si criminalistica din cadrul Parchetului de la Inalta Curte de Casatie si Justitie.

Procurorul Dan Voinea refuza in mod ilegal sa dea curs horararii acestei rezolitii din 27.02.2008, semnate de Procurorul Sef Colonel Magistrat Ion Vasilache Ion Vasilache.

Asociatia Victimelor Mineriadelor din Romania a facut din nou plangere penala impotriva Procurorului Dan Voinea, pentru nerespectarea deciziei de a trimite Dosarul la Sectia de urmarire penala si criminalistica din cadrul Parchetului de la Inalta Curte de Casatie si Justitie, pentru tergiversarea solutionarii dosarului si pentru favorizarea infractorilor, precum : Ion Iliescu, Petre Roman, Gelu Voican Voiculescu, Virgil Magureanu, Miron Cozma, etc.

Ulterior Procurorul Sef Colonel Magistrat Ion Vasilache a comunicat victimelor mineriadelor decizia scrisa prin care Procurorul Dan Voinea s-a hotarat s-a predea intregul dosar 75/P/1997 la Sectia de urmarire penala si criminalistica din cadrul Parchetului de la Inalta Curte de Casatie si Justitie, sef Marius Constantin Iacob, 222/P/2007.

Dosarul **76/P/1998** s-a format ca urmare a disjungerii din dosarul nr.160/P/1997, si a fost inregistrat pe rolul Sectiei de urmarire penala si criminalistica din cadrul Parchetului de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie.

Dosarul privind verificarea legalitatii statelor de plata intocmite la nivelul exploatarilor miniere din bazinul carbonifer Valea Jiului pe perioada cat minerii s-au aflat in Capitala.

Asociatia Victimelor Mineriadelor din Romania a facut plangere impotriva acestei solutii de disjungere cu nr. 76/P/1998 din 19.12.2007 adresata Procurorului Sef Colonel Magistrat Ion Vasilache. Acesta admite plangerea formulata si pe cale de consecinta dispune desfiintarea rezolutiei de disjungere a acestei sectii, trimitand intregul material de urmarire penala administrata in dosarul acestei sectii nr. 75/P/1998, de urmare la Sectia de urmarire penala si criminalistica din cadrul Parchetului de la Inalta Curte de Casatie si Justitie.

Procurorul Dan Voinea refuza in mod ilegal sa dea curs horararii acestei rezolutii din 27.02.2008, semnate de Procurorul Sef Colonel Magistrat Ion Vasilache Ion Vasilache. Asociatia Victimelor Mineriadelor din Romania a facut plangere penala impotriva Procurorului Dan Voinea, pentru nerespectarea deciziei de a trimite Dosarul la Sectia de urmarire penala si criminalistica din cadrul Parchetului de la Inalta Curte de Casatie si Justitie, si pentru tergiversarea solutionarii dosarului.

Dosarul **77/P/1998** privind sesizarea Asociatiei Victimelor Mineriadelor 1990-1991 din Romania, din care rezulta ca numarul victimelor ucise este mult mai mare decat cel comunicat oficial, respectiv 60 – 100 in loc de 6.

Dosarul sa format ca urmare a desjungerii din dosarul nr.160/P/1997, si a fost inregistrat pe rolul Sectiei de urmarire penala si criminalistica din cadrul Parchetului de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie, cu nr. 175/P/2008.

Asociatia Victimelor Mineriadelor din Romania impreuna cu membrii Civic Media si Grupul Independent pentru Democratie, a depus plangere penala impotriva Procurorul General Dan Voinea, pentru nerespectarea deciziei de a trimite Dosarul la Sectia de urmarire penala si criminalistica din cadrul Parchetului de la Inalta Curte de Casatie si Justitie, si pentru tergiversarea solutionarii dosarului.

Dosarul 77/P/1998 a ramas inchis deocamdata. In data de 18 aprilie 2008 Asociatia Victimelor Mineriadelor din Romania a cerut oficial redeschiderea acestui dosar.

Semnificatii ale evenimentelor din 13-15 iunie 1990

Evenimentele din 13-15 iunie au afectat puternic prestigiul international al Romaniei si relatiile cu marile democratii ale lumii. Relatiile cu organismele financiare si politice internationale au cunoscut un moment de criza majora. Debutul Romaniei "post-comuniste" pe scena internationala s-a facut cu sange si violenta institutionala.

- NATO condamna violentele.

Secretarul general al NATO, Manfred Wornier, a deplins, in numele Aliantei, „atacurile brutale, tolerate de autoritati” asupra unor persoane nevinovate, precum si devastarea sediilor unor partide si organizatii civice. Peste sapte ani, din varii motive, Romania avea sa rateze admiterea in primul val de extindere a NATO, alaturi de Cehia, Polonia si Ungaria.

- SUA, reactie dura.

„Actiunile autorizate de presedintele Iliescu si guvernul sau, din ultimele citeva zile, au lovit in inima democratiei romane”. Asa incepea declaratia Departamentului de Stat al SUA, in care se afirma ca „muncitorii chemati personal de presedintele Iliescu ameninta sa readuca regimul autoritar in Romania”. Ambasadorul american la Bucuresti, Allan Green, a refuzat sa participe la festivitatea de investire a presedintelui nou ales, Ion Iliescu.

- Ajutoare suspendate.

SUA au suspendat ajutorul alimentar in valoare de 80 de milioane de dolari, acordat in februarie 1990, precum si ajutorul medical de urgenta, in valoare de un milion de dolari. Statele Unite au hotarit ca, pentru moment, sa nu actioneze in directia reabordarii Clauzei natiunii celei mai favorizate. Clauza a fost redobindita de-abia in 1993.

- Ingrijorare in Europa.

Ministrii de externe din Comunitatea Economica Europeana au decis, la Luxemburg, suspendarea aplicarii acordului comercial cu Romania. Ministrul francez de externe, Roland Dumas, a afirmat ca tara sa va aplica principiile inscise in statutul BERD potrivit carora orice tara care violeaza regulile statului de drept si ale democratiei nu este eligibila pentru sprijinul acestei banci.

- Mesaj rece de la Praga.

Presedintele Cehoslovaciei, Vaclav Havel, i-a adresat o scrisoare presedintelui Iliescu in care si-a exprimat consternarea fata de valul de violente de la Bucuresti. „Daca vrem sa facem parte din comunitatea unor tari libere, care colaboreaza intre ele, intr-o Europa noua, atunci este necesar ca toate problemele sa fie rezolvate cu rabdare si cu mijloace pasnice, respectindu-se pe deplin drepturile omului”, scria Vaclav Havel.

La sfirsitul lui 1990, Ungaria, Polonia si Cehoslovacia se reuneau in „grupul de la Visegrad”, angajandu-se sa respecte valorile democratiei si sa intreprinda reforme economice radicale. Romania nu a fost admisa in acest grup. Ulterior, Cehia, Ungaria si Polonia au fost admise in primul val atit in NATO, cit si in UE.

Epilog

O ironie a istoriei!

Cozma eliberat - la exact 15 ani de la descinderea in Capitala

Miron Cozma a fost pus in libertate, la 15 ani (15 iunie 1990-15 iunie 2005) de la "igienizarea" intelectualilor din Bucuresti de catre mineri. Decretul de gratiere a lui Iliescu a functionat. Judecatoarea Camelia Solea din Craiova a considerat ca decretul nu putea fi revocat.

Miron Cozma a parasit Penitenciarul Rahova ieri la ora 18.30 si a dat piept cu ziaristii. Prilej cu care toata lumea a constatat ca este foarte suparat pe Ion Iliescu, mai ales pentru ca a anulat actul gratierii, in plus si "pentru ca am fost condamnat si judecat de justitia comunista a lui Ion Iliescu". Cozma a repetat ca nu se teme de nimic, ca este dispus sa colaboreze cu organele de ancheta, ca are incredere in ministrul Justitiei Monica Macovei pentru ca "acum eu sunt dispus sa spun adevarul. Toate la timpul lor", si a spus ca isi cere scuze victimelor mineriadelor, el fiind in esenta sa, de fapt, un luptator anticomunist. Si, cand toata lumea se astepta mai putin, a recitat celebrele versuri: "Vinovatii fara vina / Cer sa se faca lumina!".

A punctat, umar la umar cu avocatul sau, cateva nume celebre: Petre Roman, Virgil Magureanu, Viorel Hrebenciuc, Florin Georgescu, Nicolae Vacaroiu, Adrian Sarbu. Varianta actuala este ca Miron Cozma a venit la Bucuresti ca sa impiedice comiterea atrocitatilor: "Am incercat sa opresc nenorocirea". Pe Ion Iliescu nu l-a scos din "carpa kaghebista" si a marturisit ca pentru a-i cumpara tacerea si a-si asigura un spate violent, in 1994 fostul presedinte i-a propus prin Viorel Hrebenciuc sa fie ministru de Interne in Cabinetul Vacaroiu. Despre 13-15 iunie spune ca "a fost o pacaleala a puterii de atunci". In esenta, avem de a face cu declaratii extrem de interesante.

- "Aceasta actiune a fost premeditata de oamenii lui Iliescu" - "Iliescu s-a intalnit cu mine ca sa ma foloseasca. E adevarat ce s-a spus ca e o carpa kaghebista. Linia a doua a lui Ceausescu l-a aparat pe Iliescu!" - "Aceasta mineriada a fost creata" - "Miron Cozma nu e omul lui Ion Iliescu" - "Minerii au fost prostiti" - "Petre Roman a fost schimbat pentru ca asa s-a inteles cu Ion Iliescu" - "A fost mana fostilor securisti, a cumnatului lui Petre Roman, si de anumiti locotenenti-colonei". - "Hai sa discutam de iliesciada, nu de mineriada!"

Fostul sef al statului, Ion Iliescu, a semnat in 15 decembrie 2004 decretul de gratiere a lui Miron Cozma si a altor 45 de persoane, Miron Cozma fiind eliberat in 16 decembrie. Decretul a fost revocat doua zile mai tarziu ca urmare a criticilor formulate de partidele politice si de reprezentantii societatii civile, iar Cozma a fost reincarcerat.

Miron Cozma a iesit din penitenciar cu o tinta clara: Ion Iliescu, cel care printr-o manevra l-a gratiat la sfarsitul mandatului. Luceafarul Huilei l-a amenintat cu lovitura de gratie pe

Ion Iliescu, chiar din usa puscariei: "Ii stau la dispozitie Monicai Macovei sa-i spun tot adevarul!".

Dosarul mineriadei din 13-15 iunie 1990, in care Iliescu e invinuit, se afla in lucru la Parchetul Militar si va ajunge in instanta. Cozma a spus ca are mare incredere in sistemul judiciar si in schimbarile pe care ministrul Macovei vrea sa le promoveze, aratand ca spera ca justitia sa ii pedepseasca pe cei care sunt vinovati pentru ce s-a intamplat in 1990. Liderul ortacilor care au devastat Capitala acum 15 ani si-a cerut scuze in fata presei pentru mineriada, precizand insa ca, la Bucuresti, au murit oameni inainte ca ortacii sa ajunga in Capitala si ca minerii nu au comis nici o crima.

"Am fost condamnat pe dosarul lui Iliescu"

Fostul lider din Valea Jiului a sugerat ca vinovatii pentru mineriada de acum 15 ani trebuie cautati in jurul lui Ion Iliescu, dar l-a acuzat frecvent si pe fostul sef al statului Emil Constantinescu, care nu a facut lumina in privinta mineriadelor din 1990 si 1991. "Eu la aceasta ora vreau sa fac o declaratie foarte importanta. Vinovatii fara vina cer sa se faca lumina. Eu am fost condamnat la 18 ani de inchisoare, pe ce? Pe dosarul lui Ion Iliescu, pe care el l-a facut in '92. Au fost omorati oameni pana in 14 cand au venit minerii. Si voi vorbiti de mineriade! Hai sa vorbim de iliesciade. Degeaba se da Constantinescu mare in gara mica pentru ca in timpul lui nu s-a facut nimic", a spus Cozma.

Acesta a mai afirmat ca nu a vorbit cu Ion Iliescu niciodata: "Nu am vorbit cu Iliescu niciodata. Bine i-a zis Tariceanu cand i-a zis ca e o carpa kaghebista". Referindu-se tot la Ion Iliescu, Cozma a precizat ca a cerut demiterea fostului sef al statului: "Eu am cerut demiterea lui Iliescu dar nu pot sa lupt singur". Acesta a mai declarat ca a oferit anchetatorilor nume de persoane implicate in evenimentele din 13-15 iunie 1990, referindu-se in acest sens la Petre Roman si cumnatul acestuia, despre care a precizat ca au agitat spiritele in Piata Univeristatii: "Am dat nume din Securitate, nume ale ofiterilor".